

*Rotterdam Institute of Private Law
Accepted Paper Series*

***De inning van partneralimenta-
tie en het partneralimentatie-
plan***

*Prof. mr. A.J.M. Nuytinck**

*Published in
WPNR, 140, 2009-6805, 2 pp., 569-570.*

* Prof. mr. A.J.M. Nuytinck, hoogleraar privaatrecht, in het bijzonder personen-, familie- en erfrecht, aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en hoogleraar burgerlijk recht, in het bijzonder personen- en familierecht, aan de Radboud Universiteit Nijmegen (nuytinck@kabelfoon.nl)

Tekst voor omslag van WPNR

De auteur gaat in op wetsvoorstel 31 575 betreffende de inning van partneralimentatie, dat door de Tweede Kamer op 7 april 2009 is aangenomen, en in het verlengde hiervan op de wenselijkheid van het partneralimentatieplan.

1. Inhoud van het wetsvoorstel

Op 7 april 2009 heeft de Tweede Kamer wetsvoorstel 31 575 aangenomen. Dit wetsvoorstel strekt tot 'wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en van de Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen in verband met de inning van partneralimentatie'.¹ Blijkens de considerans van het wetsvoorstel is het wenselijk dat het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) kan worden gemachtigd om tegen betaling van kosten de invordering van een bij rechterlijke uitspraak vastgestelde uitkering tot levensonderhoud ten behoeve van een echtgenoot of geregistreerd partner op zich te nemen, en in verband daarmee behoeven Boek 1 BW en de Wet LBIO² wijziging.

Aan art. 1:408 BW, dat deel uitmaakt van afdeling 1.17.2 BW betreffende voorziening in de kosten van verzorging en opvoeding van minderjarige kinderen en stiefkinderen, wordt een nieuw lid 13 toegevoegd. Deze nieuwe bepaling houdt in dat art. 1:408 BW – uiteraard met uitzondering van de leden 1, 7 en 11, die alleen van toepassing zijn op minderjarige of jongmeerderjarige kinderen – van overeenkomstige toepassing is op de ten behoeve van een echtgenoot of geregistreerd partner bij rechterlijke uitspraak vastgestelde uitkering tot levensonderhoud, daaronder begrepen de beschikking inzake een voorlopige voorziening betreffende een uitkering tot levensonderhoud, met dien verstande dat invorderingen die tien jaren na de indiening van het verzoek om invordering nog niet zijn verwezenlijkt door het LBIO, mogen worden beëindigd.

Alleen de VVD-fractie in de Tweede Kamer heeft tegen het wetsvoorstel gestemd, zodat kan worden geconcludeerd dat deze wetswijziging breed wordt gedragen.³

2. Moties en partneralimentatieplan

Op 7 april 2009 heeft de Tweede Kamer niet alleen het onderhavige wetsvoorstel, maar ook de gewijzigde motie-Timmer c.s.⁴ aangenomen. Ook hier stemde alleen de VVD-fractie in de Tweede Kamer tegen deze motie. In de motie wordt geconcludeerd dat niet op voorhand kan worden vastgesteld wat het effect van de bemiddeling, dan wel het innen van partneralimentatie door het LBIO op het betaalgedrag van de alimentatieplichtige is. Vervolgens wordt in de motie de mening uitgesproken dat een gunstig effect ten aanzien van de bereidheid om te betalen één van de voorwaarden voor het welslagen van deze wet moet zijn. Ten slotte wordt de regering in de motie verzocht drie jaren na

¹ *Kamerstukken II 2007/08*, 31 575, nr. 1 en 2 (voorstel van wet van 3 september 2008, dat gedurende de behandeling in de Tweede Kamer niet is gewijzigd of geamendeerd en dus op 7 april 2009 ongewijzigd bij de Eerste Kamer is ingediend).

² Wet van 23 maart 1995, *Stb.* 1995, 198, in werking getreden op 1 januari 1997.

³ *Handelingen II 2008/09*, 70, p. 5555-5579 (31 maart 2009) en *Handelingen II 2008/09*, 73, p. 5766 (7 april 2009).

⁴ *Kamerstukken II 2008/09*, 31 575, nr. 10 en *Handelingen II 2008/09*, 73, p. 5766 (7 april 2009). Het lid Timmer (PvdA) heeft de motie als eerste ondertekend. De leden Anker (CU) en De Pater-van der Meer (CDA) hebben de motie mede ondertekend.

de inwerkingtreding van de wet deze in al haar facetten te evalueren, waaronder ook het effect van deze wet op de Wet werk en bijstand,⁵ en de resultaten van deze evaluatie daarvan naar de Kamer te sturen.

Op 31 maart 2009 is de motie-De Wit⁶ voorgesteld. In deze motie wordt overwogen dat over beslissingen van de rechter tot vaststelling van partneralimentatie relatief veel onvrede en onbegrip bestaan. Voorts wordt in de motie overwogen dat het draagvlak voor partneralimentatiebeslissingen zou kunnen worden vergroot door beter inzichtelijk te maken waarop het vastgestelde bedrag is gebaseerd, hoe lang de betalingsplicht zal duren, welke stappen door de ontvangende ex-partner zullen worden gezet om weer zelf in levensonderhoud te voorzien en op welke termijn dit naar verwachting kan worden gerealiseerd. Vervolgens wordt in de motie de mening uitgesproken dat dit alles in een partneralimentatieplan zou kunnen worden vervat en dat dit plan bij indiening van het verzoek tot echtscheiding zou moeten worden overgelegd. Ten slotte wordt de regering in de motie verzocht te onderzoeken of het partneralimentatieplan een positieve bijdrage kan leveren aan de beslissing tot vaststelling van partneralimentatie, de economische zelfstandigheid van beide ex-partners en de acceptatie van de alimentatiebeslissing, de Kamer daarover te berichten en zo mogelijk met voorstellen te komen om het partneralimentatieplan een wettelijke basis te geven.

Weliswaar heeft De Wit (SP) vrijwel onmiddellijk na de indiening van zijn motie deze weer ingetrokken, echter niet om inhoudelijke redenen, maar uitsluitend omdat mevrouw Timmer (PvdA) met een initiatiefwetsvoorstel hieromtrent zal komen, waarin alle door De Wit in zijn motie genoemde punten aan de orde zullen worden gesteld.⁷ Overigens moet dit laatste maar even met de nodige scepsis worden afgewacht, omdat de PvdA-fractie in de Tweede Kamer al vaker heeft aangekondigd met een initiatiefwetsvoorstel te zullen komen. Zo herinner ik mij nog goed dat na verwerping van het initiatiefwetsvoorstel-Luchtenveld (VVD) door de Eerste Kamer op 20 juni 2006⁸ en na verwerping van het derde nader gewijzigd amendement-Teeven (eveneens VVD) door de Tweede Kamer op 12 juni 2007,⁹ welk wetsvoorstel en welk amendement beide strekten tot introductie van de zogenaamde administratieve echtscheiding, dus zonder tussenkomst van de rechter, de PvdA-fractie in de Tweede Kamer aankondigde hieromtrent een initiatiefwetsvoorstel te zullen indienen, waarvan wij vervolgens nooit meer iets hebben vernomen. Dit laatste is wel enigszins begrijpelijk, nu het regeerakkoord van het huidige kabinet-Balkenende IV de administratieve echtscheiding afwijst. Ook wat wetsvoorstel 31 575 betreft, is mijn (voor)naam voorlopig dus nog even Thomas: eerst zien, dan geloven! De inhoudelijke bedoelingen van De Wit met het partneralimentatieplan zijn ongetwijfeld goed, maar met de term zelf ben ik niet zo gelukkig. Hij klinkt mij te bestuursrechtelijk en te weinig civielrechtelijk, te meer nu het gewoon om een familierechtelijke overeenkomst gaat, waaruit rechten en verplichtingen voortvloeien. De rechtspraak zal waarschijnlijk binnen de kortste keren over het 'pap' als afkorting van het partneralimentatieplan gaan spreken! Wij moeten niet dezelfde fout als met het ouderschapsplan maken, waaraan de term partneralimentatieplan zeer waarschijnlijk is ontleend. Ook het ouderschapsplan is een gewone, familierechtelijke overeenkomst. Wij weten inmiddels dat de term ouderschapsplan ook om een andere reden onjuist is, nu hij ten onrechte is beperkt tot ou-

⁵ Wet van 9 oktober 2003, *Stb.* 2003, 375, in werking getreden op 1 januari 2004.

⁶ *Kamerstukken II* 2008/09, 31 575, nr. 9 en *Handelingen II* 2008/09, 70, p. 5576 (31 maart 2009).

⁷ *Handelingen II* 2008/09, 70, p. 5578 (31 maart 2009).

⁸ *Kamerstukken I* 2005/06, 29 676, A.

⁹ *Kamerstukken II* 2006/07, 30 145, nr. 23.

ders, terwijl voogden en andere niet-ouders hier zijn vergeten.¹⁰ Ik geef echter onmiddellijk toe dat de term ‘gezagsdragersovereenkomst’ – mijns inziens de enig juiste term in dit verband – niet erg fraai klinkt, maar wat is er eigenlijk, als het gaat om het te verwachten initiatiefwetsvoorstel van mevrouw Timmer (PvdA), tegen de term alimentatieovereenkomst in plaats van partneralimentatieplan? Ik wacht de inhoud van dit initiatiefwetsvoorstel met belangstelling af.

3. Draagkrachtberekening

Tijdens de plenaire behandeling van wetsvoorstel 31 575 in de Tweede Kamer heeft de minister naar aanleiding van opmerkingen van het lid De Wit toegezegd de door hem aangedragen verbeterpunten ter zake van het voegen van de draagkrachtberekening bij/in de uitspraak en het beter motiveren van de draagkrachtberekening over te brengen aan de Raad voor de Rechtspraak. Dit is inmiddels gebeurd. De Raad heeft deze punten onder de aandacht gebracht van het Landelijk Overleg van Voorzitters van de familie-sectoren van de rechtbanken.¹¹

¹⁰ Zie hierover A.J.M. Nuytinck, ‘De in de Wet bevordering voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding vergeten voogden en het voogdijplan’, *WPNR* 2008-6756, p. 397-398.

¹¹ Aldus de brief van de minister van Justitie van 15 april 2009 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, *Kamerstukken II* 2008/09, 31 575, nr. 11.